

ՆՈՐԱԳԻՐ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

20 ՓԲՅ

20 ՓԲՅ

Ե. ՅԱՐԻ 19 ՌԵՊՊԵԼ ԱՆԸՐ 1293

ՇԱՐԱԹ 1 ՄԱՅԻՍ 1876

Ն. Տ. ՄԱՅԻՍ 13 ԹԻՒ 1812

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ասկից առաջ ըսած էինք թէ՛ Ազգ. վարչութիւնը՝ զինուորական տրոց բաշխման և հաւաքման նկատմամբ Բ. Դրան ըրած հարցման ընտիր պատասխան մը տուած է. ահա այսօր ալ Ազգային ժողովոյ ատենադրութենէն յիշեալ գրութեան օրինակը կը հրատարակեմք։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ձեր Բարձրութեան 28 Ձիդատէ 1292 թուական և 7 թուահամարաւ, նոյնպէս 29 զիդատէ 1292 թուական և 8 թուահամարաւ եպարգոսական կրկին հրամանագրերն ընդունելու պատիւն ունեցանք, որով կը հրամայէիք Օգոստոսիս կայսեր վերջին հրովարտակին տրամադրութեանը համեմատ, զինուորական տրոց ազգովին բաշխման և հաւաքման եղանակն արդարութեամբ ի գործ դրուելու համար ծրագիր մը մատուցանել, և կտակագրոց տրամադրութեանց պահպանութեանը, և որոց ստացուածոց սպառումէ ապահովութեանը մասին սահմանուելիք օրինաց նկատմամբ կարծիք յայտնել։

Այս պահանջուած ծրագիրը պատրաստելու համար Պատրիարքարանս անմիջապէս յատուկ մասնագիտով մը կարգած, և ի պատասխան Ձեր Բարձրութեան 13 Ձիդիճճէ 1292 թուական և 503 թուահամար վերջին հրամանագրին, պատասխանած էր թէ, Մասնագիտովը նոյն խնդիրը իւր խորհրդածութեան նիւթ ըրած է։ Եւ ահա աւսիկ մինչև ցարդ տեղի գտած խորհրդածութեանց ամփոփումը։

Ձինուորական տուրքը՝ ամէն հարիւր ութսուն անձէն մէկ զինուորի փոխարէն ըլլալու հաշով սահմանուած է որ ոչ-մահմետական ազգերէն զատ զատ չը պահանջուելուն, և անոր բաշխման ու հաւաքման գործողութիւնը

նը ամէն ազգի իրեն յանձնուած ըլլալուն, ամեն տեղ զանազան եղանակով ի գործ կը դրուի, և ուղիղ կանոնի մը ենթարկուած չէ, որ երթալով ծանրացած և վճարողաց կարողութեան չափըն անցուցած ըլլալով, տեսակ տեսակ դանդաղանքով տալու համար փնտռուած ուղիղ եղանակը այս անգամ հրատարակուած կայսերական հրովարտակին մէջ կերեալ, որ է հասակի արդար օրէնքը։

Եւ որովհետեւ այս հասակի օրէնքը՝ որ տէրութեան հասութին ապահովութեան ալ պիտի ծառայէ, կը պահանջուի որ գործադրութեան դրուի, և միանգամայն տէրութեան հասցի չը պակի, իրարու ներհակ այս երկու կէտը համաձայնեցնելու, և եթէ անկարելի ըլլայ, դէթ միջին ճամբայ մը գտնելու, հետեւեալ խորհրդածութիւնները ներկայացնել հարկ եղած է։

Ձինուորական տուրքը, որուն իսկական գումարին միաս չը բերելու համար զգուշանալ հարկ կըլլայ, ինչ եղանակաւ բաշխումն պիտի ըլլայ, ուսինքն մինչև ցարդ հարիւր ութսուն անձէն պահանջուած 5000 զրշին ամեն անհատի բաժին ինկած 27 զրշ. 32 փաւան պիտի պահանջուի որոշեալ հասակին մէջ գտնուողներէն, թէ ոչ՝ նոյն յատկացեալ 5000 զրշ. որոշեալ հասակին մէջ գտնուողներուն վրայ բաշխումն ընելով ինչ որ ինչայ բաժիննուն՝ այնքան պիտի աւանդուի։

Հայոց ազգը՝ որ չորս հարիւր այսքան տարիներէ ի վեր հաւատարմութեան պարտականութիւնը անեղծելի կերպով կատարած է, իւր անհատները կարողութեան վեր տուրքերէ պահպանելով հանդերձ՝ ամենուն պէս ինքն ալ կը փափաքի որ Օսմանեան տէրութեան հասցի չը նուազի, և դուռնութեամբ սրտի կընդունի կայսերական հրովարտակով հաստատուած հասակի ուղիղ օրէնքը և անոր տրամադրութեանց արդիւնաւոր ըլլալը խնայողաբար կը հաստատուէ։

Այս հասակի կանոնը՝ եթէ գործադրութեան գրուի, այլ ևս հարկ չը մնար զինուորական տուրք ոչ-մահմետական ազգաց ամբողջութենէն պահանջել ալ անոնցմէ ստանալ հարկ կըլլայ. որոնք որոշեալ հասակին մէջ կը գտնուին. Ասոր համար նախ և յաւաջ հարկ կըլլայ որ կառավարութիւնը առանց ժամանակ անցունելու հայոց ազգէն ընտրուած պաշտօնէից միջոցաւ և գործակցութեամբ ազգահամար ընէ, որպէս զի զինուորական տրոց ենթարկեալ անձանց թիւը ճշդիւ որոշուի։ Սոյն ազգահամարը կատարուելէ և տուամարները պատրաստուելէ վերջը անձանց թիւը և անունները յաւանդեալ զանակով մը հրատարակուին և հետզհետէ 20 տարին մտնողները տուամարին մէջ անցնին և ժամանակին հօլով մամբ 40 տարին լրացնող անձանց անունները հանուին տուամարէն։

Այս գործողութեանց մասին կանոն սահմանելու համար հարկ կըլլայ խորհիւ և որոշել թէ զինուորական տրոց ենթարկեալներուն, այսինքն 20էն մինչև 40 տարեկան գտնուողներուն քանիէն մէկ զինուորի փոխարէն ի տուրք պիտի աւանդուի, և ամեն մէկ փոխարէնը քանի՞ զրշ. պիտի սահմանուի։ Եթէ զինուորական տրոց ենթարկելի անձանց թիւը հասակի օրինաց համաձայն սահմանուի, 180 անձէն մէկ զինուորի փոխարէն տրոց գումարը խիստ վար պիտի իջնէ. և այնպէս կը գուշակուի որ 180 անձէն հազիւ 10-50 անձ պիտի գտնուին վճարող որ ամեն 40-50 անձէն պահանջուելիք 5000 զրշ. որոշեալ գումարը աղքատաց բազում տառապանք և տրտնջով վճարած 27 զրշ. 32 փացան 100-120 զրշ. վերածած պիտի լինի։ Խնդրոյն էն զժուարին կողմը ասոնք լինելով. մեր կարծեաց ի հարկէ այդ պարագային մէջ հասակի օրինաց համաձայն զինուորական տրոց ենթարկելի անձանց կարողութիւնը գիտնալով և վճարելիք միւս տուրքերն ալ ի նկատի առնելով պէտք պիտի ըլ

լայ զինուորական տուրքը սահմանել:

Եթէ ամեն 180 անձէն մէկ պէտէ-
լի հաշուով նախորդ 5000 զըշ:ը իբր քա-
տացուածք համարուի ու պահանջուի,
արդարութեան և իրաւանց այնքան չը
համապատասխանէր, վասն զի եթէ
տուրքը չուղուի և զինուոր ամենու
հարկ ըլլայ, զինուորական քուրայի կա-
նոնին համաձայն բացառութիւնք տեղի
կունենան. ուստի և հարկ անհրաժեշտ
է նաեւ որ նոյն բացառութեանց համե-
մատութեամբ յարմար բան մը զեղչուի
տուրքէն:

Եթէ արտունի գանձուց պաշտո-
նէութենէն կամ հաշուակալութեանց
Տէֆթերտարներէն և կամ մալ միւտի-
րիներէն ստուգուի թէ այդ վերջին 5
տարիներու մէջ որքան զինուորական
տուրք խաւնուած, և ասոր որքանը
ծախս եղած և որքանը արքունի գան-
ձը մտած, և ամեն տարի մը քան պա-
դաւան մնացած է, և վերջապէս ամեն
գաւառի Հայոց զինուորական տրոց բա-
ժինը քանիի կը յանգի, և բոլոր գա-
ւառացի ազգայնոց ամբողջ բաժինը
ինչ է, ապագային առնուելը կարելի
եղած զինուորական տրոց գումարին և
մինչև ցարդ բաց ի պարտաւայէն առ-
նուածին մէջ եղած տարբերութիւնը
կիմացուի, և ազգատին վրայ եթէ իր
կարողութենէն վեր զինուորական արոց
բեռ գտնուի, ազգատը սոյն ներու-
թենէն և կեղծքումէն ազատելու և
միանգամայն Տէրութեան հանոյթը պա-
գայի տաքնապէն զերմ մնալով ա-
պահովելու մասին գործնական միջոց
մը գտնել կարելի կըլլայ:

Այս կետերէն առաջնորդաց վե-
րաբերեալ մասերուն համար թէ և զատ
զատ շրջաբերականներով տեղեկու-
թիւն ուղեցինք և կը յուսամք որ հե-
տըզհետէ պատասխանները կը հասնին
և յաւաքակային մեր մատուցանելիք
ծրադրին պատրաստութեանը կը նը-
պաստեն, սակայն թէ արքունի գան-
ձէն և թէ՛ գաւառաց պաշտօնատե-
ղիներէն հարկ եղած վերոյիշեալ տեղե-
կութիւնները ժամ յառաջ ստանալու
չնորհ ըլլայ:

Սոս ևս կը մտածուի որ հասակի
կանոնի համաձայն տաճարած զինուո-
րական տուրքը անձնական տուրք մը
ըսել ըլլալով, հարկ կըլլայ թէ և որոշ-
եալ հասակաց մէջ գտնուող ամեն ան-
ձէ պահանջել, սակայն զինուորական
ծառայութիւնը ընդհանրապէս աղքատք
անձամբ, և հարուստները դրամ տալով
կը կատարեն. բայց որովհետեւ թոյլ չը
տրուիր որ աղքատք սոյն ծառայու-
թիւնը անձամբ կատարեն, սոյն ծա-
ռայութեան փոխարէն տուրքը տալու
անկարող պիտի գտնուին, և այդ տե-
սակներէն առնուելիք բաժինը զիրենք
բոլորովին ծուլութեան չը վարժեցնելու
չափ նուազ և թերեւ տարին 5-10 զըշ-
ոյինչ բան մը պիտի լինի, և վերջա-

պէս հարկ պիտի ըլլայ այն բեռը թուով
քիչ գտնուող հարուստներուն վրայ
բարդել: Եւ քստ որում տէրութեան
հասութից ազգի բներն են այս անձերը
իրենց կարողութեան չափը չարաչար չը
գործածուի, և տուրքը այն եղանակով
սահմանուի որպէս զի ի վերջէ մի գու-
ցէ անոնք ալ աղքատ և կարօտ մնան:

Այս կետը մասնաւորապէս նկա-
տողութեան արժանի ըլլալով և յայտ-
նելով ի գիտութիւն Ձեր Բարձրու-
թեան:

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք
Հայրն այսօր կայսերական պալատը պի-
տի երթայ և Բերայի գերեզմանատան
վերաշնորհման և նոյն հողին վրայ ազ-
դային դպրոցի հաստատութեան մասին
չնորհուած կայսերական հրովարտակին
համար ազգին ընդհանրութեան կող-
մանէ բարեմաղթական շնորհակալու-
թիւններ պիտի մատուցանէ վեհափառ
կայսեր և Բարձրապատիւ Մայր Թա-
ղուհոյն: Ի գարձին կայսերական պա-
լատին, Բ. Դուռը պիտի երթայ ի շը-
նորհաւարութիւն նորըմիր Մեծ Ե-
պարդոսին և ապա Եէյն-իւլ-իսլամ
էֆէնտիին և զինուորական գործոց պաշ-
տօնէին:

Բերայի գերեզմանատան մէջ վար-
ժապան շինութեան համար առ կեդ-
րոնական վարչութիւնն ուղղեալ կայ-
սերական հրովարտակին թարգմանու-
թիւնը դեռ չկրցինք ստանալ գիւա-
նատէն:

ՆԵՐՔԻՆ

Երեկ Սիրքէհի իսկէլէօիէն մինչև
ի Սուլթան Պահէզիա եղած լայն պո-
ղոտան լցուած էր խուռն բազմութեամբ
նոյնպէս էր նաև՝ նոյն անցքին վրայ
գտնուած բոլոր խառնութեան ու տա-
ները:

Այս արտաքոյ կարգի բազմութիւ-
նը որ անհամբեր կըսպասէր տեսնել
ոչ թէ միայն կայսերական նորըմիր
պաշտօնէից անուանուան հանդէսը,
այլ նորանուանեալ պաշտօնէից ո՛վ ը-
լալին հասկնալ:

Այսպիսի բազմութիւն մը մարդ-
կանց չէր տեսնուած բնաւ, ոչ թէ
պաշտօնէից փոփոխութեանց հանդէս
ներուն այլ նաև՝ պայրամի հանդէսե-
րուն ալ: Եւ ասկէ յայտնապէս կըտես-
նուէր թէ՛ հանրութիւնն այսպիսի փո-
փոխութեան մը ի ծարաւով պապակած
էր:

80000 հոգիէն աւելի կը հաշուէր
ի մի անցի տեսնուած բազմութիւնը

սակայն այս աստիճան խռնեալ բազմու-
թեան մէջ և ոչ մէկ փոքր անկարգու-
թիւն մը տեղի ունեցաւ և ամենայն
օք կատարեալ հանդարտութեամբ և
խոհական պարկեշտութեամբ կերթե-
կէր:

Աշխարհական կարգէ շատ մ'ան-
ձրնք նախամեծար, կամ լաւ ևս է ը-
սել՝ կարեւոր նկատած էին ուսանող կը-
րօնաւորաց հազուադէպ տեսնուիլ:
Ժամը ութին Չրապանի կայսերական
պալատէն երեք փառաւոր նաւեր մեկ
նեցան և մատեան Սրբէճիի նաւա-
մատոյցը:

Գունդ մը կայսերական հետեակ
զօրք ճանաչուի երկու կողմը շարուած
էր երաժշտական խումբն իրենց գլու-
խը՝ ունենալով՝ երբ բարձրապատիւ
Մէհմէտ Ռիշտիփաշա իբրև Մեծ Եպար-
դոս և Խայրուլահ էֆէնտի իբրև
Եէյն-իւլ-իսլամ և Հիւսէին Ալլիի բա-
շա իբրև զինուորական գործոց պաշտո-
նեայ, ելան նաւակներէն և իրենց պաշ-
տօնական համազգեստով Բ. Դուռը
գացին ամենայն հանդիսիւ:

Այս հանդէսը դեռ չէր վերջա-
ցած, խուռն բազմութիւնը մէկէն ի
մէկ փողոցներուն մէջ քաշուելով սկը-
սան Եէյն-իւլ-իսլամին դուռը վազել:

Այս կանխաժաման. ցրուումին ինչ
հետեանք ունենալը չը կարաց մեր հա-
մողումը գահացնել:

— Սօֆիայի կառավարչէն մայիս 10
թուականաւ տա Բ. Դուռն ուղղեալ
հեռագիր մը կըսէ թէ՛ կայսերական
ղորութիւնը Թաթար Բաղարճըդի ա-
պրաստամներն հալածեց և ասոնց դը-
խաւսները պալգաններուն մէջ ապաս-
տաներ են:

Ապստամբք մեծաւ մասամբ հնա-
դանդեր և իրենց բնակութիւնին դար-
ձեր են. միւս ապստամբաց համար ալ
տեղական կառավարութիւնն յայտա-
րարեր է թէ առանց երկիւղի կրնան
իրենց բնակութիւնը վերադառնալ երբ
մտքերնին դրած են հնազանդիլ:

Ի պայպաններն ապաստանեալ ա-
պրաստամբաց համար ալ զինական ուրիշ
միջոց պիտի գործադրի զանոնք ի հը-
նազանդութիւն բերելու համար:

— Անցեալ չորեքշաբթի երեկոյ
մայրաքաղաքիս ռուսական և գերմա-
նական դեսպանատանց և հիւպատոսա-
րաններու մարմնոյն ամբողջ բնտանիքն
ի բաց առեալ դեսպանատանց և հիւ-
պատոսարաններուն մէջ կարեւոր պաշ-
տօն վարող այդ մարդիկ բոլորն ալ մեկ-
ներ են մայրաքաղաքէս Օտէսայի ճան-
քով ի Բէթէրսպուրկ և ի Պերլին:

— Անցեալ հինգշաբթի գիշեր ժա-
մը հինգին վեհափառ Սուլթանին ա-
ռաջին սենեկապետ Հաֆըզ Մէհմէտ
պէյն ուղեցաւ մայրաքաղաքիս ռու-
սական դեսպան Պարոն Իկնտիէֆ զօ-
րապետին ի Բերա, մէկ քառորդ վեր-

ընդհանրապես ու սեփականություն ի մի կառք նստած կայսերական պալատը գացին և ինստիտուտի գործակալը վեհափառ Սուլթանին ներկայացաւ ի ժամ 6 գիշերոյ:

Ն. Վեհափառութեան և դեպա նին մէջ կէս ժամու չափ խօսակցութիւն տեղի ունեցաւ և ժամը 6 1/2ին Գարոն իկնաթիւնի մեկնեցաւ կայսերական պալատէն:

— Սապահ անուն տաճկական թերթը որ մինչև ցարդ ողջամիտ հանրութեան համարումը կը վայելէր, այսօր այդ համարումն ինքն իր ձեռամբ վերջացուց:

Այսօրուան Սապահն իր երեսին քողը վար առաւ և ինչ հրեշ ըլլալն հասկցուեցաւ:

Սապահ Պատիւններն առջև ծուներ դնելով՝ մոլեռանդն Պատիւններն մոլեռանդագոյն աշակերտը ձեռնադրուեցաւ:

Բ. Դուան դեռ երեկուան հրամանին մեկանը չը չորցած, Սապահ մոլեռանդագոյն թերթը թէսաղոնիկէի թղթակցէն ընդունած մէկ լուրը կը հրատարակէ այս առաւոյտ իբրև ստոյգ տեղեկութիւն:

Խնդիրը, լրոյն ստուգութեանն ու չստուգութեանը համար չէ, այլ պուկար աղջկան համար դրուած խնդիրն առաւ քառին վրայ է, որով իր մոլեռանդութիւնն իր ճակատին վրայ դրօշմուած կը տեսնուի:

Մահմետականներ երբ քրիստոնեայի ըլլալը մենք բնաւ չենք բեր թէ նա՝ ծուռ հաւատքէն յուզիչ հաւատս դարձաւ այլ կրօնք զքրիստոնեութիւնը գրել կեց: Սակայն մոլեռանդագոյն Սապահ հին դարը վերանորոգել տեսնալով պուկար աղջիկն արդէն յուզիչ հաւատս դարձած էր կրօն, մենք պիտի սպասեմք տեսնել թէ Սապահին մոլեռանդական դրութիւնը պիտի սանձահարուի՝ տրգեօք ինչպէս որ սանձահարուեցաւ Պատիւններ երէկ երեկոյ մասնաւոր ստորագրութիւն տալով տը պաշտական տեսչութեան:

— Ընդհանուր պարտուց արժեթղթոյն գինը որ երեկ ցերեկ բարձրացած էր մինչև 14 զրշ. 32 փարայի, զկին նորընտիր պաշտօնէից համար կատարուած հանդիսին 13 զրշ. 35 փարայի իջաւ:

— Երեկուան թերթումիս հրատարակուած նորընտիր պաշտօնէից ցանկը, Բ. Դուան տպագրական տեսչութեան բովէն անցած ըլլալուն՝ յայտնապէս տեսանի թէ երկրորդ որոշմամբ կայսերական երկրորդ հրաման մ'եղած է:

— Անցեալ չորեքշաբթի հրէից դերեզմանատան մէջ ի Հասքէօյ, դեռ նոր սպաննուած մարդ մը դտնուեր է:

— Երեկ՝ մայրաքաղաքիս օտար դեպքանները դարձեալ ժողով կազմեցին Ռուսիոյ դեսպանատան մէջ և երեք ժամու չափ խորհրդակցեցան թէ սաղոնիկէի տնցից նկատմամբ որոշում տալու համար:

— Բ. Դուան երեք օրէ ի վեր հեռագրական մասնաւորապէս թէլոյ մը կը բանակցի թէսաղոնիկէի կայսերական քննչաց մասնաժողովոյն հետ:

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՍՈՍԿՍԻՄ ՄԸ ԱՌԱՆՑ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՊԱՏՃԱՌԻ

Երեկ՝ մինչդեռ հազիւ կատարուած էր նորընտիր պաշտօնէից հանդէսը արտարոյ կարգի խումբ բաղմութիւն մը ցրուած էր Սիրքէճիէն և Բ. Դուան դէպ ի Ծուկայի և Պահլէ դարուի փողոցներուն մէջ:

Ժամն իննին փողոցներն յանկարծ ուռա երկու հազարէն աւելի մարդկանց խումբ մը մեծ շուկայի բոլոր փողոցներէն յանկարծակի ծնանելով՝ դէպ ի վար վազել սկսաւ, այն կերպով որ կարծես թէ՝ մէկ երկու խումբ զօրք զասոք կը հալածէ, անցորդները զայս խումբը տեսնելուն փախչող փախչողի ըլլալէն ի դատ՝ բոլոր խանութները գրէթէ մէկ վայրկեանի մէջ բակուեցան և ամենայն ոք խաներուն մէջ փախչել և ապաստանիլ խորհեցաւ: Եւ ոչ այսչափ միայն՝ այլ Չագմագճըլար ֆինճանճըլար և Ալաճա համամ ևն. ևն. փողոցներուն թէ խանութ և մաղազաները և թէ խաներուն դռները բոլորովին բակուեցան:

Ընդհանուր սոսկում մը տիրեց մայրաքաղաքիս մէկ մասին վրայ և ոչ ոք գիտէր թէ ինչ կայ: Սակայն այս սոսկումն հազիւ տասը վայրկեան տեսնեց և վաղը բաղմութիւնն հետզհետէ ցրուելով հասկցուեցաւ թէ անհիմն երկիւղ մ'է, ուստի խանութ և մաղազաները նորէն բացուեցան բոլոր ասոնց մէջէն խանութին թողող և փութապէս ի տուն գացողներ շատ եղան:

Կերակի թէ՛ այս սոսկման միջոցին եթէ դիպուածով մէկ երկու հրացան պայթէր ամեն մարդ լեղապատառ պիտի ըլլար:

Պոլսեցոց քաջասրտութիւնն ահա՝ մինչև այս աստիճանին հասած է, և ասոնցմէ ոմանք այնպիսի երկչոտ և երկչոտութեան երևակայութեամբ լուծ մինչև իսկ ուղղու չափ մեծցնողներ են որ ի տուն վերադառնալով՝ և ոչ մէկ բանէ մը տեղեկութիւն ունեցող ընտանիքին կը զարհուրեցնեն և լեղապատառ կընեն:

Այս աստիճան երկչոտութիւնն ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ կասկածի հետեւանք մը որով՝ ընտանեաց մէջ զանազան տեսակ հիւանդութիւններ կը ծնան:

— Միտհաթ փաշա Պրուսայի կառավարիչ անուանեցաւ:

ԴՐԱՍԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՃԵԹՈՒՑՈՑ

Ղալաթիւ 30 ապրիլ

ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏ. ԱՐՃԵԹՈՒՑՈՑ

Առաւօտուն բաց	14	5
Կէս օր	14	16
Գացուեցաւ	13	34
Բաւելի քիչ	37	
Փոխաւ	73	71
Փոխաւ	69	75
.	65	78
.	63	78
Գանձատուն 1872/		23
Ստիւժէի ժեմբաշ	3	40
Ստիւժէի ժեմբաշ	2	15
Կոնք քաղաք	4	20
Գրէթի ժեմբաշ	6	30
Թրամվէյ	4	15
Բրբր	7	8
Փոխնիք	11	1/4
.	22	65 Էն 6
Դրամագիշ	14	15 0/0

ՍՕՖԻԿ ՄԱՅՐԱՊԵՏ ՍԱՄԱԹՈՑ

Պատիւ ունի ծանուցանել հոռաբակութեան որ ինչպէս խոյլ (սրաճա) ախտին ամենէն ծանր տեսակին բռնուած հիւանդները դարմանած և բուժողին բժշկած է, նոյնպէս նաև պատրաստ է փոքրիկ տղայոց և աղջկանց երեսը ելած մանկական վէրքերը բուժելու ըստ ամենայնի:

ԴԱՍԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն և Անգղիերէն լեզուաց մեթոտ տեսական և դործնական

Նաև ամեն տեսակ գրութիւններ և թարգմանութիւններ կըլլան սոյն լեզուներով ի վերնայարկ գրատան Ծըրէնկեան թիւ 362 Ուղու չարչը:

Վ Է Պ

ՀԱՃԻ ՍԱՖԵՐ

ԹԱՐԳՄ. Ի ԳԱՂՂ.

Արմաշու վանաց տպարանի հրատարակութիւններէն գեղեցիկ վիպասանական գրուած մ'է այս՝ յորում ամուսնական կենաց մէջ անհաւատարմութեան ինչ չոր հետեւանքներ ունենալը ստորագրուած է:

Կը ծախուի ի Չագմագճըլար եօղուչու Գալաֆեան եղբարց գրատունը և Հայ գրավաճառաց քով, Գին 13 զրշ:

ՎԼԳԱՅԻՑԻ ՂԱՐԻՊԵՑԻ

ԲԱՐԻՍ

ՄԻԻԵԼԼԻՑ

ԲՕՆՈՆ ՏԻԼ ԹԵՐԱՅԻ

ՄԻԻԹԵՐՃԻՄ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՕԼԱՅԻԱՆ

ԳԼԹԱ

1.

Սաթըլը Սթամպուրուէն քեաֆֆէյի
էրմէնի քիթապըլարընտա, վէ Պէյ-
օղլունտա զազէթա սաթան էրմէնի
թիւթիւնճիւ տիւքքեանլարընտա:

Ֆիյ պիր դէթասը 5 Ղը:

ՆԻՍԱ ԹԱՅՖԵՍԻՆԻՆ

ՄԱՀՐԵՄԸ ԷՍՐԱՐԸ

ՎԷ

ՆԱՍԻՀԱԹՃԸՍԸ

Իշպա, քիթապ գարըլարըն վէ գըզլարըն
հէր պիր անվալտի իտեհէրի
սիւալիքի հեվապ վիւմքստի տիր:

ՅՐԱՆՈՐՃԱՍՆ ԹԵՐՃԻՄԻ ԹՕԼԵՑԻ

Թ. Զ.

ՔԱՐԱՊԱՍԸ ԵԱՐՈՒԹԻՆ ԳԱՐՈՆԵԱՆ

Կեդրոնատեղին է՝ Մէրճան չարը
գրավաճառ Սրապեան Պաղտասար ա-
ղայի խանութը, կը ծախուի նաեւ ամեն
չայ գրավաճառաց խանութը, Բերայ
ծխավաճառ կիւլէրեան Ստեփան աղա-
յին խանութը: Գին կէս Մէճիւտ:

ԲԻԱՆԳՈ ԻԼԷ

ԱԳՏԸ ԻՉՏԻՎԱՃ

ՎԷ

ՊԻՐ ՍԷՐՎԷԹ

Կեդրոնատեղի Ֆրէնկեան գրա-
տուն, կամուրջի գլուխը պարագան
Բերայ աղա ճամի թիւ 183 ծխավա-
ճառ կիւլէրեան Ստեփան աղային խա-
նութը և ամեն լրագիր ծախողներուն
քով: Գին 2 Ղը:

Տօթթօր Տատրեան էֆէնտի, իգա-
մէթ իթտիկի խանէնին սէմթինտէ, եա-
նի Պալի բոշա ճատտէսինտէ Մանիկ օղ-
լու արտաք գարըլարընտա 40 նիւմէրօ:

Լու խանէնէ նազլ իլլէմիշ օլուպ, մին-
վալը սապըգ իւզրէ հէր չարչէնպիհ կիւ-
նլէրի էօյլէնտէն սօնրա մէզքիւր խանէ-
սիւտէ վէ բէհչէմպէհ կիւլէրի սամա
թեատա Ս. գէորգ քիլիւէսի քարըսըն-
տա Շըրվան քալֆանըն էճզախանէսին-
տէ էօյլէնտան սօնրա ֆուգարալարա խայ
րաթ պագաճաղընը իլան իտէր:

ՀՐԱԻԻՐԱԿ

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

ԽՐԿԱՍԻՐԵՑ

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

Խրկրորդ անգամ տպագրեալ և յա-
ւելեալ: Կը գտնուի Ս. Ղ. և Խաղմա-
ճեան գրատունը՝ Եէնի ճամի փողոց
Ջիլիկիլլէր ճատտէսի թիւ 8, և ու-
րիշ գրավաճառաց քով, գին 2 ֆը-
րանք:

ԱՆԻՍՍ ՄԱՐԳԱՐԻՏ

ՅՐԻՆԵԱՑ

ՂԱՆՈՂ քահանայ Շիրոյեանց
Վաչեցի

128 երեսէ բաղկացեալ սոյն ոտա-
նաւոր գրքովը որ պատմական բանաս-
տեղծական և միանգամայն բարոյական
նիւթ մը ունի կարգալու արժանի հե-
տաքրքրական գործ մը ըլլալով կը յու-
սանք որ բանասէրք պիտի փութան ա-
նոր արժանապատիւ հեղինակը քաջա-
լերել զաւագոյն ընդունելութիւն մը ը-
նելով սոյն երկասիրութեան, որ կը
գտնուի ընդհանրապէս բոլոր Հայ գը-
րավաճառաց քով, գին 5 Ղը: և ի
մասնաւորի Ֆրէնկեան վաճառատունը,
որ միանգամայն կեդրոնատեղին է:

ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅ ՊԱՆԴԻՏՈՑ

ՅՐԻՆԵՑ

Մարտիրոս Կ. Խաչմերեան
Սեբաստացի

Կը գտնուի Ս. Ղ. և Խաղմաճեան
գրատունը՝ Եէնի-ճամի փողոց Ջիլիկ-
իլլէր ճատտէսի թիւ 8: Գին 3 գա-
հեկան:

ՅԱԿՈՐ ԷՖԷՆՏԻ ՆԱԶԼԵԱՆ վկայ-
եալ փառաբանը իւր գրասենեակը փո-
խադրած է Պաղչէ գարու Շէյխ Իսլամ
խան վերնայարկ թիւ 5:

Նազլըեան էֆէնտի Տաճկերէն և
Գաղղիերէն լեզուաց ալ քաջ հմտութիւն
ունենալով, տարակոյս չունիմք թէ գա-
տական ինդրոց համար առ ինքն գիմոյ
բոլոր անձինքը գոհ պիտի ընեն:

Մ. Մ. Ճիվանեան փարիզի ատամ-
նադորժ որ փոտած ակաւները լե-
ցունելու և պակասին տեղը նոր ակ-
աւայ շինելու մասին մինչև ցարդ ունե-
ցան յաջողութեամբ ծանօթէ մայրա-
քաղաքիս հասարակութեան՝ պատրաստ
է ընդունիլ կիրակէ ի զատ ամէն օր
Պէշիքթաշի թրամվայի կայարանին դի-
մացի սենեակներուն մէջ, ուր բժշկու-
թեան մասն ալ Մ. Տօթթօն ճէրահ-
եանի հոկողութեան տակ է:

ՏՕԲԹՕՐ Կ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Իւր բնակութիւնը Գատըկայէն
կօսգա-ճատտէսի Հասան փաշա խանին
մօտ 17 թիւ տունը փոխադրած ըլլա-
լով՝ առաւօտ, երեկոյ և գիշերները
հոն պիտի գտնուի: և ցորեկները գար-
ձեալ առաջուան պէս Յէն մինչև 9ը Սէ-
փէթճի խանի իւր սենեակը:

ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ՏԻԻՄԱ

ԺՕԶԷՅ ՊԱԼԱՍՄՕ

ՀԱՏՈՐ (ՎԵՑԵՐՈՐԴ)

Չմիւռնիւ

Տպագրութիւն Տէտէեան

Աշխարհածանօթ հեղինակին նշո-
նաւոր գործերէն մին եղող այս հատա-
քըքրաշարժ վիպասանութեան Հայե-
րէն թարգմանութիւնն ութ հատորի
բաժնուած է. բաժանորդագրութեան
գինն է զուրուշ 70: Մէն մի հատորի
գինն է կէս արծաթ Մէճիտիէ: Բա-
ժանորդ գրուիլ ուղղը պէտք է գիմէ
ի Չմիւռնիւ Տէտէեան տպարան, ի Կ.
Պօլիս Եէնի ճամի փողոց թիւ 8 Ս. Ղ.
Խաղմաճեան Գրատունը:

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ

ՕԳՍԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

ԵՌՈՂՈՒՅԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԻ ԹԻԻ 7